

Tribina o novom Zakonu o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi

Dana 29. listopada 2008. u prostorijama Tribine Grada Zagreba, Kaptol 27, održana je tribina s temom *Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi*.

Tribini su nazočili ugledni dužnosnici, profesori i brojni praktičari iz javne uprave.

Tribinu je organizirao Institut za javnu upravu, a otvorio ju je njezin predsjednik prof. dr. sc. Ivan Koprić. U uvodnoj riječi prof. Koprić istaknuo je važnu ulogu Instituta za javnu upravu kao stručne udruge i foruma za susrete eksperata i praktičara koji se bave javnom upravom. Najavio je održavanje dviju daljnjih tribina – jedne o novom Zakonu o upravnom postupku i druge o provođenju strategije reforme državne uprave. Nadalje, upoznao je skup sa skorašnjim izlaskom edicije *Priručnici za stručno usavršavanje* koji je kao informativni i pregledni materijal namijenjen svima iz područja javne uprave. Institut za javnu upravu uskoro otvara svoju novu web stranicu, čime će se omogućiti izravno upoznavanje s njegovim radom.

Nakon uvodne riječi, prva govornica bila je Sanda Pipunić, načelnica Ocjelja za pravna pitanja službeničkog sustava u Središnjem državnom uredu za javnu upravu. U svom izlaganju naglasila je da je ovim zakonom prvi put uređeno zakonodavstvo za službenike i namještenike zaposlene u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne samouprave. Komentirajući pojedine odredbe Zakona, navela je napuštanje dosadašnje prakse da o pravima i obvezama službenika i namještenika i u prvom i u drugom stupnju odlučuje ista osoba. Zatim, Zakonom nisu uređeni klasifikacijski i platni sustavi te je ostavljeno da se klasifikacija radnih mjesta uredi uredbom

Vlade RH, a plaće službenika i namještenika posebnim zakonom. Također nisu propisani kriteriji za ocjenjivanje, što se prepušta jedinicama lokalne samouprave, a to potencijalno može dovesti do nejednakog postupanja. U postupcima povrede službene dužnosti, novost je da se primjenjuje ZUP, ne više ZKP, i uvodi se uvjetna kazna prestanka službe uz rok kušnje od jedne godine. Svoje izlaganje završila je komentarom prijelaznih i završnih odredba Zakona kojima je određeno da zatečeni službenici i namještenici nastavljaju raditi na svojim dotadašnjim radnim mjestima te zadržavaju plaće i druga prava do donošenja novog rješenja u skladu s pravilnikom o unutarnjem redu. Nakon donošenja pravilnika o unutarnjem redu, zatečeni službenici i namještenici koji nemaju propisanu stručnu spremu za obavljanje poslova radnog mjesta rasporedit će se na radna mjesta u skladu sa stručnom spremom koju stvarno imaju, a iznimka su zatečeni službenici i namještenici koji imaju stručnu spremu za jedan stupanj nižu od zahtijevane i koji na dan stupanja na snagu Zakona imaju najmanje 10 godina radnog staža.

Idući govornik bio je dr. sc. Alen Rajko, pročelnik Službe za upravni razvitak Grada Opatije. Istaknuo je zadovoljstvo Zakonom koji će uvelike unaprijediti službeničko zakonodavstvo u lokalnim i područnim jedinicama. Dobro je što je prilikom pripreme Zakona uvažen znatan broj sugestija lokalnih jedinica, ali na Zakon ipak ima opće primjedbe, i to zasebno uređenje službeničkih odnosa na državnoj odnosno lokalnoj razini, zatim supstandardnost dijela odredbi Zakona u odnosu na odredbe Zakona o državnim službenicima i namještenicima te nepotpunost regulacije klasifikacijskog i platnog sustava. Također je naveo pravne praznine – na primjer nije predviđen v. d. pročelnika niti unutarnji revizor na izdvojeno radno mjesto, a spomenuo je i određene nedosljednosti – na primjer kod pročelnika nema žalbene instancije, iz državne službe u lokalnu može se prijeći bez natječaja, ali u obratnom smjeru ne. Na kraju svog minucioznog izlaganja predložio je niz nomotehničkih izmjena Zakona, i to sadržajnih i terminoloških.

Prof. Koprić otvorio je raspravu. Prvi se za riječ javio Davor Ljubanović, voditelj Centra za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika Središnjeg državnog ureda za upravu, koji je postavio pitanje kako je zamišljen sustav izobrazbe lokalnih službenika. Također je predložio kombiniranje novčane i uvjetne kazne, budući da sama uvjetna kazna često nije dovoljno učinkovita. Sanda Pipunić obrazložila je da je Vlada osnovala ustanovu, koja je već počela s radom, za razvoj lokalne i područne samouprave i provedbu trajnog osposobljavanja lokalnih dužnosnika i službenika.

Mr. sc. Zoran Pičuljan, zamjenik državnog tajnika SDUU, izrazio je zadovoljstvo donošenjem Zakona, napravljenog prema iskustvima Zakona o državnim službenicima. Stajalište Gospodarsko-socijalnog vijeća jest da se plaće urede jedinstvenim zakonom, što je slučaj u Sloveniji, ali je to u našim uvjetima nemoguće. Kao problem istaknuo je nedostatak zakonske regulative klasifikacije radnih mjesta, što bi moralo biti uređeno zakonom, ne uredbom Vlade. Spomenuo je i mogućnost određenih nomotehničkih poboljšanja.

Doc. dr. sc. Gordana Marčetić s Pravnog fakulteta u Zagrebu ustvrdila je da su u nacrtu Zakona bile odredbe o klasifikaciji, međutim na Gospodarsko-socijalnom vijeću nije postignut konsezus i te su odredbe izostavljene. Također se dotaknula pitanja politizacije pročelnika i naglasila potrebu postojanja zakonske odredbe da to budu stručne osobe.

Sljedeći sudionik rasprave bio je Darko Knežević, službenik Dubrovačko-neretvanske županije, koji je izrazio neslaganje ozakonjenjem mogućnosti rasporeda službenika s nedostajućom stručnom spremom prema zahtijevanoj za određeno radno mjesto. Također je ustvrdio problem testiranja potencijalnih kandidata, posebno onih za pročelnike, jer je teško odrediti što točno zahtijevati od osobe koja se natječe za određeno radno mjesto. Istaknuo je i nerazmjer plaća u državnoj upravi u korist lokalne samouprave, zbog čega dolazi do stalnog odljeva vrsnih znalaca iz državne službe.

Doc. Marčetić naglasila je da je potrebno propisati što želimo od testirane osobe, a željeno bi trebalo biti iskazano u obrascu, izrađenom od SDUU, na razini usmjerenja.

Na kraju Tribine riječ je ponovo uzeo prof. Koprić. Komentirao je mogućnost reguliranja službeničkog sustava jednim zakonom ili pak posebnim zakonima, kao u nas. O tom pitanju ne postoji konsenzus stručne javnosti. Čak i Slovenija koja ima jedinstveni zakon razmišlja o tome da se vrati na stari sustav budući da postoje znatne razlike među pojedinim kategorijama službenika. Na pitanje kako postići konsenzus političara, odmah je ponudio i odgovor – struka mora prihvatljiva rješenja prikazati argumentirano. Zaključio je da je Zakon znatan korak naprijed u daljnjem razvoju zakonske regulative službeničkog sustava i promocija lokalne samouprave.

*Teo Giljević**

* Teo Giljević, asistent na Studiju javne uprave Društvenog veleučilišta u Zagrebu (asistent at the Public Administration Study, Social Sciences Polytechnic, Zagreb)